

Nr 598.

Av herr **Eriksson** i Falun och fru **Nordgren**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 217, med förslag till lag om folkpensionering m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 217 med förslag till lag om folkpensionering har i 7 § icke upptagits pensionsförsäkringskommitténs förslag till stadgande, att vid uppskattning av fastighets eller kapitals avkastning skall denna höjas med 2 procent av det belopp, varmed sammanlagda behållna värdet av fastighet och kapital må överstiga 5,000 kronor, och med ytterligare 3 procent av det belopp, varmed samma värde må överstiga 10,000 kronor.

Vid genomförande av förbättrade tilläggspensioner och uppmjukning av avdragsreglerna följer, om icke några särskilda regler införas för beräkning av inkomst av fastighet och kapital, att inkomstgränsens höga läge kommer att medföra, att tilläggspension kommer att utgå till personer som kunna anses äga en god ekonomi. Med den senare tidens låga ränteläge har förhållandet blivit att redan nu gällande bestämmelser ger tilläggspension till personer med avsevärda kapital och ännu mera framträdande blir detta förhållande enligt Kungl. Maj:ts förslag. Följande exempel torde belysa detta förhållande. Om pensionärer, utan annan inkomst än avkastning av kapital, kunna placera kapitalet så att detsamma lämnar en ränteavkastning av 3 procent, erhålla de följande belopp i tilläggspension: En ensam person i ortsgrupp I med 15,000 kronors kapital erhåller i tilläggspension 75 kr.; i ortsgrupp II med 20,000 kronors kapital erhåller 100 kr. och i ortsgrupp III med 25,000 kronors kapital erhåller 125 kr. Ett par äkta makar erhålla tillsammans 50 kr. i pensiontillägg även om de äga följande kapital: i ortsgrupp I 30,000 kr.; i ortsgrupp II 40,000 kr. och i ortsgrupp III 50,000 kr. För den stora allmänheten måste det te sig stötande att åldringar, måhända utan några bröstavingar, med de relativt stora kapital, som kunna komma i fråga, skola av allmänna medel erhålla pensionstillägg. Och ännu mera oförklarligt ter sig detta förhållande vid jämförelse med fattigvårdslagens bestämmelser beträffande understödstagare, som äga en liten stuga eller andra relativt obetydliga ägodelar. Dessa exempel avse pensionärer med kapitalinkomst, men även pensionärer, som äro ägare av ganska stora fastigheter, vilka äro skuld-fria men lämna låg avkastning, kunna erhålla tilläggspensioner.

Bland den stora allmänheten är helt säkert den meningen allmänt rådande, att personer med mera avsevärda tillgångar ej böra erhålla pensionstillägg, och den redan nu förefintliga kritiken på denna punkt kommer helt säkert att ökas efter genomförande av förhöjda tilläggspensioner, om icke ändrade regler för beräkning av inkomst från fastighet och kapital genomföras.

Till jämförelse kan erinras om den förmögenhetsregel, som i detta avseende gäller i Danmark för personer, som erhålla ålderspension. I den år 1933 i

Danmark genomförda »Lov om Folkeforsikring» stadgas att vid beräkning av ålderspension till en person, som äger fast egendom eller annan förmögenhet, skall läggas till hans årliga inkomst 5 % av den samlade förmögenhetens belopp; överstiger förmögenheten 4,000 kr., tillägges därutöver 1 % av det överstigande beloppet, och om förmögenheten uppgår till mer än 8,000 kr. tillägges ytterligare 1 % av det belopp, som överstiger 8,000 kr. För den del av förmögenheten, som består av fast egendom, vilken nyttjas av pensionären själv, kan den kommunala nämnd, som handlägger socialförsäkringsärenden, nedsätta tillägget till 2 %.

Som ett skäl emot kommitténs förenämnda förslag har anförts att om det samma bedömes mot bakgrunden av den föreslagna privilegieringen av vissa andra inkomstslag, torde det föreslagna tillägget komma att framstå såsom ett orättvist missgynnande av vissa former av sparverksamhet. Den omständigheten, att den danska folkförsäkringslagen innehåller mycket hårdare regler för beräkning av inkomst av förmögenhet än vad kommittén föreslagit, har icke hindrat att även vissa belopp av pensioner och livräntor i Danmark privilegieras. Vid beräkning av inkomst för erhållande av invalid- eller ålderspension skall i Danmark bortses från ett inkomstbelopp av 200 kr. om inkomsten härflyter från pension eller legat eller är förvärvad såsom livränta genom av livräntetagaren själv eller av andra för honom tecknad frivillig försäkring eller om inkomsten utgöres av ränta av ett genom frivillig försäkring erhållet kapital. I det senare fallet skall likväl kapitalet beräknas avkasta minst normal sparkasseränta på uppsägningsräkning.

I yttrande över kommitténs förslag har av pensionsstyrelsen ifrågasatts, om icke den av kommittén föreslagna extra belastningen å inkomst av fastighet och kapital vore väl hård. I andra yttranden har påyrkats en ytterligare skärpning. Vid jämförelse med de danska bestämmelserna måste de av kommittén föreslagna avdragsreglerna anses vara synnerligen lindriga särskilt för pensionärer med jämförelsevis små förmögenhetsbelopp. Enligt den danska regeln skall vid beräkning av en pensionärs inkomst förutom den verkliga avkastningen, om han äger ett kapital av 10,000 kr., tilläggas ett belopp av 580 kr. och om han är ägare av 20,000 kr. 1,280. Enligt kommitténs avdragsregler blir för motsvarande förmögenhet tilläggsbeloppet i förra fallet 100 kr. och i det senare fallet 600 kr.

Med den av kommittén föreslagna avdragsregeln hava de mindre förmögenhetsbeloppen utelämnats eller endast i ringa grad belastats och det synes vara föga troligt att en bestämmelse av detta innehåll i någon större mån kommer att motverka sparande eller egnahemsbildning, men densamma lägger hinder i vägen för personer med god ekonomisk ställning att erhålla tilläggs pension.

På grund av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta att 7 § i Kungl. Maj:ts i proposition nr 217 framlagda förslag till lag om folkpensionering måtte erhålla följande lydelse

7 §.

Årsinkomst, — — — — —
400 kronor.

Där inkomst — — — av Konungen.

Vid uppskattningen av fastighets eller kapitals avkastning skall denna höjas med 2 procent av det belopp, varmed sammanlagda behållna värdet av fastighet och kapital må överstiga 5,000 kronor, och med ytterligare 3 procent av det belopp, varmed samma värde må överstiga 10,000 kronor.

I fråga om — — — ogift person.

Stockholm den 12 april 1935.

Bernh. Eriksson.

Olivia Nordgren.